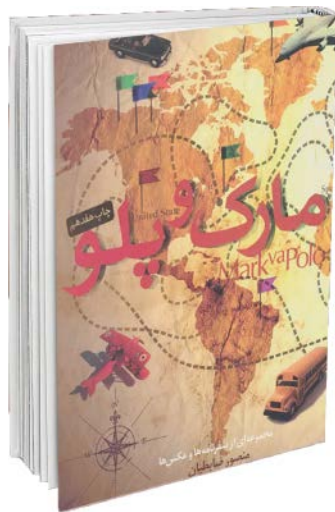

نگاهی دوباره به کتاب «مارک و پلو» نوشته منصور ضابطیان

بریم ترکیه؛ چی بشه؟!

و منصور ضابطیان در هیچ سفری - تقریباً - در تور تولیدر نیفتاده و عوضش رفته زبان یاد گرفته و به‌هر نحوی گلیمش را از آب کشیده و هر شهری و کشوری که رفته، رفته داخل زندگی آن شهر در بخش غیرتوریست‌گذرش و این درخشان‌ترین اتفاق ممکن در هر سفر به هر مقصد ناشناخته است.

آدم‌ها تا جرات نکنند دل از وطن و تخت و بالش تنظیم شده با راحتی خواب‌شان نمی‌کنند و منصور تا هرجا که رفته، ترجیح داده به هاستل‌هایی برود که در یک اتاق چند تخت دارد و هرتختی، ساکنی از یک گوشه دنیا. کشکول شرقی-غربی منصور ضابطیان که من چاپ بیست‌ودومش را از نشر مثلث خریدم و خواندم، جرات بزرگی می‌دهد به آلرژی‌دارهایی که با سفر، مسأله دارند و به‌نظم کار آدم باید به جایی برسد که بی‌سفر نتواند سر کند. همین.

بیشتر ما

ایرانی‌ها، سفر را

در قوطی کبریت

تولیدر بلد

به محیط

تجربه می‌کنیم

خصوصاً اگر

سفرش خارجی

باشد. کربلا و

پاتایایش هم

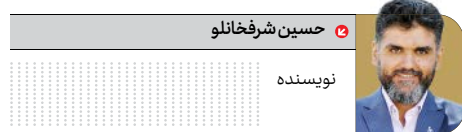
فرقی ندارد

اولویت نداشت و زندگی بی‌سفر برایش ملالی نداشت تا این‌که در حدود بیست و اندی سال قبل، پیشنهادی وسوسه‌انگیز برای سفر ترکیه دریافت می‌کند و همان دم اول، دچار پرسش ماهوی‌ای می‌شود که می‌فرماید: «بریم ترکیه که چی بشه؟» و بعدش سؤالات اتوماتیک متعاقبش که ناشی از نبود «سفر» در سبد هزینه‌های خانوار ایرانی است و شکر خدا الان اوضاع کمی بهتر است و ملت فهمیده‌اند آنها که سفر می‌روند و پول پس‌انداز می‌کنند برای سفر، چیزی‌شان نشده و عقل‌شان پاره‌سنگ برنداشته و عیب و علتی را دچار نیستند.

الغرض، کتاب «مارک و پلو» کشکولی از سفرهای دهه ۸۰ منصور است به شرق تا غرب عالم و من در سفرنامه‌های قبلی‌ای که از او خوانده‌ام، یک نکته برایم برجسته بوده که ما ایرانی‌های دچار آلرژی به سفر، اگر احیاناً سفر هم برویم، دچارش می‌مانیم و آن «ایرانی رفتن به سفر است»، عیبی که منصور از آن بری است.

سفر در قوطی کبریت!

بیشتر ما ایرانی‌ها، سفر را در قوطی کبریت تولیدر بلد به محیط، تجربه می‌کنیم. خصوصاً اگر سفرش خارجی باشد. کربلا و پاتایایش هم فرقی ندارد و به‌رغم هزینه‌کرد دلاری به سفر گرانی مثل هند یا فرانسه، دچار تولیدری می‌شویم که چند جای مشتری‌پسند را نشان کرده و تو را می‌برد آنجا و چند خط توضیح می‌دهد و والسلام و البته که مقصد مراکز خرید از مراکز زندگی شهری در مقصد سفر، مشتری بیشتری دارد.

حسین شرفخاندلو

نویسنده

یکی از خویشان ما که خدایش به سلامت دارد و از قضا زندگی‌اش طوری بوده که اهل سفر بسیار است و اهل نوشتن دیده‌ها و شنیده‌هایش در سفرهایی که رفته، یک‌بار جمله جالبی در فقره سفر رفتن گفت و بعدش که دقیقش شدم، دیدم حرفش حق است. گفت «اگر خداوند متعال اراده نمی‌فرمود به پراکندگی مزارات اهل بیت از خراسان تا عراق و شام و حجاز، تَه از دَه ما ایرانی‌ها از حد ترخص شهرمان بیرون‌تر نمی‌رفتیم و در کل ایام تکلیف‌مان به عبادات یومیه، نماز شکسته خواندن را تجربه نمی‌توانستیم کردن.»

راست هم می‌گفت. این گزاره لااقل در مورد من و نسل‌های قبلی من صادق است و اگر سفرهای مشهد و قم را که بعدها کربلا هم به آنها اضافه شد از زندگی کسانی که شمردم کم کنیم، عملاً سفر دیگری در سال شمار ایام عمرشان پیدانمی‌شود الا به این‌که مجبور شده‌اند برای درمان یا حضور در مجلس ترحیم کسی از شهر و دیارشان ولو به اندازه نصف روز به بیرون سفر کنند.

پیشنهاد وسوسه‌انگیز

منصور ضابطیان را که بیشتر به اجراهایش در برنامه هفت شبکه چهار می‌شناختم، هم از قضا مثل من و هم نسلی‌هایم، سفر در

ذره‌بین

پنج راهکار ساده برای مواجهه کتابخوان‌ها با گرانی کتاب

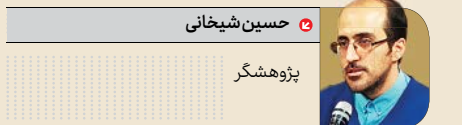
کنید؛ کتاب‌های خواننده‌شده‌تان را با هم مبادله و دیداری هم تازه می‌کنید.

خرید از فروشگاه‌های برخط کتاب،

کتابفروشی‌ها و بساط‌های فروش کتاب دست‌دوم هنوز در نگاه برخی مدیران و دست‌اندرکاران سایت‌های فروش کتاب و کتابفروشی‌ها؛ ترویج فرهنگ کتابخوانی و تکریم اهالی کتاب بر نگاه‌های کاملاً اقتصادی و کسب سودهای هنگفت، برتری دارد.

اگر سری به سایت‌هایی مثل پاتوق کتاب فردا یا مرکز تبادل کتاب تهران بزنید، می‌توانید بسیاری از کتاب‌هایی را که دنبال‌شان هستید با قیمت قدیم و مناسب از طریق دریافت پستی یا به صورت حضوری، خریداری کنید.

با کمی حوصله و جست‌وجو در میان انبوه کتاب‌های موجود در بساط دست‌دوم فروش‌های حوالی میدان انقلاب، تعدادی از کتاب‌های کم‌یاب و گران را با قیمت و کیفیت ظاهری قابل قبول پیدا می‌کنید.

حسین شیخانی

پژوهشگر

این روزها، اوضاع نابسامان اقتصادی کشور بر بازار اقلام فرهنگی هم اثر گذاشته و افزایش قیمت کتاب؛ قدرت خرید جمعیت کتابخوان کشور را کم کرده است.

ناشران، گرانی کاغذ را به عنوان دلیل اصلی بالا رفتن قیمت کتاب معرفی می‌کنند. دولت مدعی داشتن برنامه و اقدام در حوزه تولید و مدیریت بازار کاغذ است ولی تغییر خاصی در زمینه بهبود شرایط نشر کتاب مشاهده نمی‌شود.

این گرانی دو تأثیر مستقیم بر چرخه تولید و خرید کتاب گذاشته؛ بسیاری از ناشران مجبور به کاهش شمارگان و عناوین کتاب‌هایشان شده‌اند و دست مخاطبان برای خرید کتاب، تنگ‌تر شده است.

ناگفته نماند که بدون شک در آینده‌ای نه چندان دور؛ سیر نزولی خرید کتاب، تأثیر مستقیمی بر سرانه مطالعه خواهد گذاشت.

حل مشکلات حوزه نشر مانند بسیاری دیگر از مسائل کشور با استفاده از ظرفیت‌های داخلی و اقدام جهادی مدیران، قابل حل است ولی تا رسیدن آن روز، شاید بتوان با این چند راهکار ساده، مشکل خرید کتاب‌های گران قیمت را پشت سر گذاشت؛

امانت گرفتن کتاب از فامیل

و دوستان

بیشتر شما در جمع آشنایان و دوستان، افراد کتابخوانی دارید که کتاب‌های زیادی دارند، آنها را خوانده‌اند و تمایل دارند برای مطالعه به صورت امانت در اختیار دیگران بگذارند. می‌توانید از این ظرفیت برای خواندن کتاب‌های جدید استفاده

عضویت در کتابخانه‌های عمومی

در سال‌های اخیر، راه‌اندازی پرشمار کتابخانه‌های عمومی، حتی در دورترین نقاط گستره جغرافیایی کشور، دسترسی به کتاب را بسیار راحت‌تر از قبل کرده است. نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور، مدارس و دانشگاه‌ها، شهرداری‌ها و مساجد و مراکز دینی؛ هر کدام با گردآوری جدیدترین کتاب‌های منتشر شده در موضوعات مختلف، کتابخانه‌هایی دایر کرده‌اند که می‌توانید با ثبت نام و پرداخت هزینه‌ای ناچیز در آنها عضو شده و از مطالعه کتاب در فضای آرام کتابخانه بهره‌مند شوید.

تهیه نسخه‌های غیرکاغذی

و کتاب‌های صوتی

این روزها، نسخه‌های غیرکاغذی و صوتی کتاب‌ها، طرفداران بسیاری به‌ویژه در میان مخاطبان فضای مجازی پیدا کرده و به خاطر کمتر بودن هزینه‌های تولیدشان با قیمتی به مراتب پایین‌تر در اختیار عموم قرار می‌گیرد.

هر چند گوش دادن به یک کتاب صوتی، مثل ورق زدن و خواندن نسخه چاپی کتاب؛ لذت‌بخش نیست ولی مزیت اصلی آنها قیمت کمتر و قابل استفاده بودن از طریق تلفن همراه در شرایط مختلف زمانی و مکانی است.

هدیه، وقف و نذر کتاب

ترویج فرهنگ هدیه کتاب؛ نذر فرهنگی کتاب در مناسک و مناسبت‌های دینی و وقف کتاب به عنوان سرمایه‌ای فرهنگی؛ می‌تواند دسترسی بهتری به کالای فرهنگی کتاب در میان اقشار مختلف مردم ایجاد کند.

اقدام قابل تقدیر ستاد نماز جمعه تهران در برپایی میزهای امانت کتاب، نمونه‌ای از اجرای این راهکارهای عملیاتی برای دسترسی آسان به کتاب و افزایش سرانه مطالعه در عموم مردم است که قابل الگوبری برای سایر مجموعه‌ای دینی و فرهنگی کشور خواهد بود.